

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Méhtelek

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

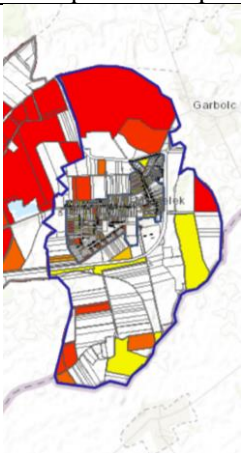
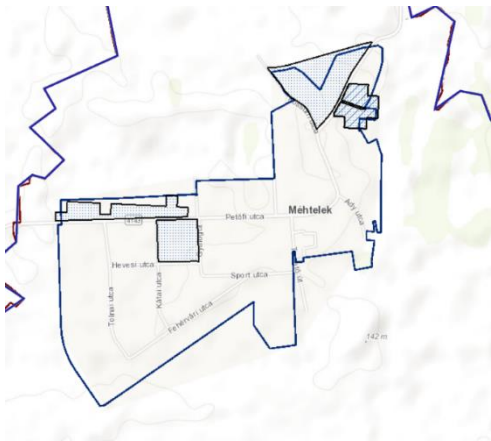
Méhtelek

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Fehérgyarmati járás

Szervezet neve: Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány

Dátum: 2022. május 19.

	<p>Terület: 9 km² Lakónépség: 687 Jogállás: Község Járás: Fehérgyarmati Megye: Szabolcs-Szatmár-Bereg</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: NEM</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Méhtelek	
Megye	Szabolcs-Szatmár-Bereg	
Járás	Fehérgyarmati	
Programba vonás köre	3	
Szervezet neve	Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány	
Lakosságszám (2021)	648	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	94%	
15 év alattiak aránya (2021)	19,8%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	85%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	25%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	113%	
Lakásszám (2011)	274	
Üres lakások száma (2011)	38	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	66	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	12	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	66	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	53	
Lakások száma (2019)	274	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	208	
Közcatornába bekötött lakások száma (2019)	160	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	256	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	177	
WC nélküli lakások száma (2011)	78	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	7	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	582422 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	97%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2500000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	11	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	4	

1. A település leírása

1.1. A település pozíciója

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

1.1.1. Térség pozíciója: távolságok

Méhtelek község területe 9km². A község Szabolcs-Szatmár-Bereg megye keleti szélén, a Szatmári Síkságon, a Fehérgyarmati járásban, közvetlenül Magyarország és Románia határa mellett, néhány kilométerre ezen két ország és Ukrajna hármashatárától

Szomszéd települései a határ magyar oldalán: észak felől Nagyhódos, kelet felől Garbolc, délnyugat felől Zajta, nyugat felől pedig Rozsály települések. Délkeleti és déli irányból a romániai Szárazberekhez (*Bercu*) és Kispereskéhez (*Pelişor*) tartozó területek határolják.

A település 2013 márciusától Garbolc, Kishódos, Nagyhódos, Kispalád és Magosliget községekkel alkot Közös Önkormányzati Hivatalt, Méhtelek székhellyel.

A megye nagyobb városai közül a megyeszékhely Nyíregyháza 110 km, Vásárosnamény 56km, Mátészalka 49km, Csenger 20 kilométerre fekszik a községtől. A legközelebbi szomszéd települése a 3 kilométerre fekvő Garbolc.

A településen végighalad délnyugat-északkeleti irányban a 4143-as út, közúton csak ezen az úton érhető el a község, a két végponti település, Gacsály és Tiszabecs felől is. A települést vasútvonal nem érinti, a legközelebbi vasúti csatlakozási lehetőség Zajta vasútállomás vagy Rozsály megállóhely, a Nyíregyháza–Mátészalka–Zajta-vasútvonalon.

1.1.2. Munkaerőpiaci lehetőségek

Munkalehetőséget a településen csupán az Önkormányzat és Intézményei nyújtanak.

A marginalizálódott családok számára a megélhetési lehetőséget jellemzően a közfoglalkoztatás, és az idegyermek munkák jelentik. Ez utóbbiak leginkább a mezőgazdaságban jelennek meg, mint például uborkaszedés.

Az itt élők elsősorban zöldségtermesztéssel (uborka) igyekeznek havi jövedelmüket kiegészíteni¹.

1.1.3. Térségi-, helyi szolgáltatások

A településen működik óvoda és általános iskola. Mind kettő intézménybe négy településről – Méhtelek, Garbolc, Kishódos, Nagyhódos - bejáró gyerekek oktatása, nevelése történik itt.

¹ Helyi Esélyegyenlőségi Program – Méhtelek község önkormányzata - [Mehtelek eselyegyenl segi program-v07%20\(2\).pdf](#)

Működik továbbá családsegítő – és gyermekjóléti szolgálat. A gyerekek szállítása iskolabuszsal történik.

A településen további működő intézmények: Művelődés Ház, Könyvtár és Tájház. A településen kettő orvosi praxis működik, egy háziorvosi szolgáltatás és egy fogorvosi ellátás. A védőnő székhelye is Méhtelek községben van. A védőnő az iskolai védőnő feladatokat os ellátja. Gyermekorvosi rendelés nincs, a legközelebbi gyermekorvos Jánkmajtison érhető el Méhtelek Egészségügyi Ellátási Központja, ahol a védőnői központ is helyet kapott öt településről – Méhtelek, Garbolc, Kishódos, Nagyhódos, Tisztaberek - várja a betegeket. A Fogászati Központ nyolc település – Méhtelek, Garbolc, Kishódos, Nagyhódos, Tisztaberek, Rozsály, Gacsály, Zajta – betegeit látja el.

A bölcsőde átadása 2022. nyár végén várható.

Megtalálható még a településen egy Postahivatal és kettő élelmiszer és vegyesbolt. Cukrászda, kávézó, étkezde, étterem nincs a településen ^{2 3}.

1.1.4. Közlekedés: fő közösségi közlekedés, járatsűrűség

A településen végighalad délnyugat-északkeleti irányban a 4143-as út, közúton csak ezen az úton érhető el a község, a két végponti település, Gacsály és Tiszabecs felől is. A települést vasútvonal nem érinti, a legközelebbi vasúti csatlakozási lehetőség Zajta vasútállomás vagy Rozsály megállóhely, a Nyíregyháza–Mátészalka–Zajta-vasútvonalon. Zajta és a járásközpont, Fehérgyarmat között munkanapokon ötször van vasúti közlekedés. A menetideje 66 perc (25 km). A Rozsály-Fehérgyarmat távolságot (23 km) a vonat 61 perc alatt teszi meg. Mindkét vasúti megállótól egy átszállással lehet Mátészalkáig eljutni, ez menetidőben Zajtáról és Rozsályról is legkevesebb másfél óra utazási időt jelent. A megyeszékhelyig, Nyíregyházáig vasúti közlekedéssel, minimum kettő átszállással, legkevesebb négy óra utazással lehet eljutni Méhtelekről⁴.

Helyközi buszközlekedéssel több útvonalon lehet eljutni a járási székhelyre, Fehérgyarmatra. A Kishódos-Vámosoroszi-Fehérgyarmat útvonalon munkanapokon négy alkalommal, a Csenger-Jánkmajtis-Fehérgyarmat útvonalon munkanapokon három alkalommal közlekedik autóbusz. a járási központig -Fehérgyarmat- 40-60 perces menetidővel⁵

A község rendelkezik saját iskolabuszsal, amely naponta hozza - viszi óvodába, általános iskolába a környező települések gyermekeit⁶.

1.1.5. Társadalmi szerkezet

Lakosságszám (2021)	648
Lakosságszám változása 2021/2011 (%)	94%
15 év alattiak aránya (2021)	19,8%
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	85%
60 éves és idősebbek aránya	25%

² Magyar Református Szeretetszolgálat (továbbiakban:MRSZ) település szintű szociális diagnózis - Méhtelek

³ Helyi Esélyegyenlőségi Program – Méhtelek község önkormányzata - [Mehtelek eselyegyenl segi program-v07%20\(2\).pdf](#)

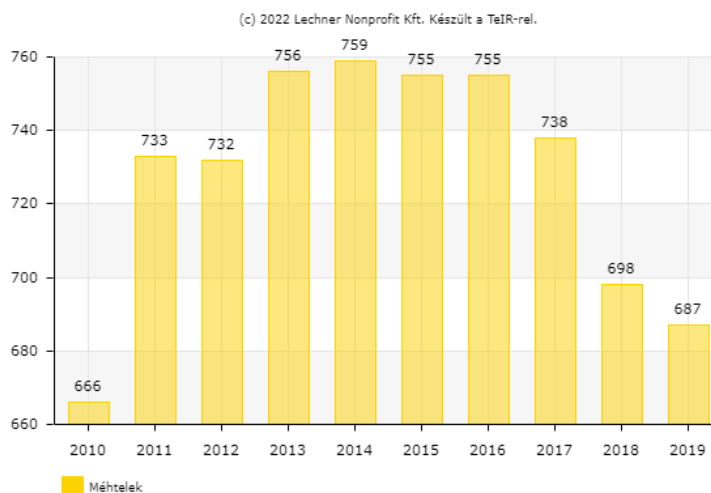
⁴ <https://elvira.mav-start.hu/>

⁵ <https://www.volanbusz.hu/hu/menetrendek>

⁶ MRSZ település szintű szociális diagnózis - Méhtelek

60 éves és idősebbek számának változása 2021/2012 (%)	113%
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	66
Egy főre jutó szja alap, ezer Ft (2019)	582422
Egy főre jutó szja alap klaszter átlagtól való eltérése % (2019)	97%

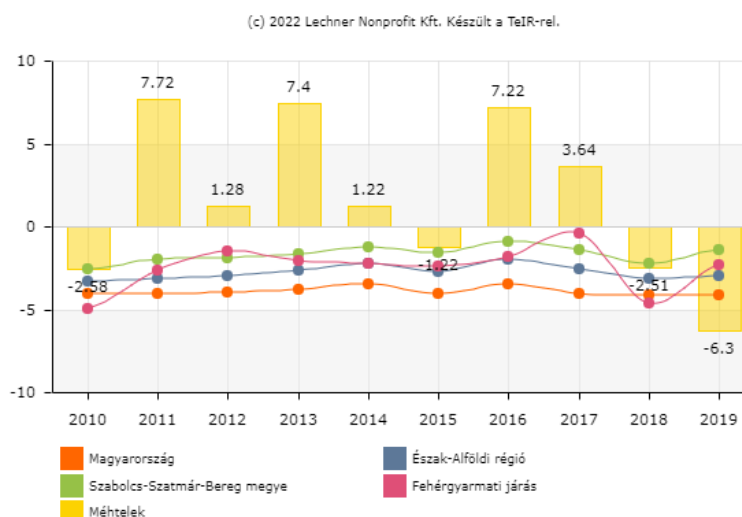
Méhtelek lakosság száma a Lechner Nonprofit Kft által, a TeIRrel készült 1 ábrán a következőképpen jeleníthető meg:

1. ábra Méhtelek lakosság száma⁷

Az 1. ábrán jól látható, hogy a település lakosság száma 2016 óta folyamatosan csökken. A település összlakosság számához viszonyítva egy nagyobb lakosság számcsökkenés következett be 2018-ban 2017-hez képest.

A következő ábra, - 2. ábra - amely a természetes fogyás szaporodást ábrázolja Méhtelken, összhangban van ezzel a 2017-2018-as éveket vizsgálva. Ettől kezdődik a településen a negatív mérleg a természetes fogyás/szaporodás vonatkozásában.

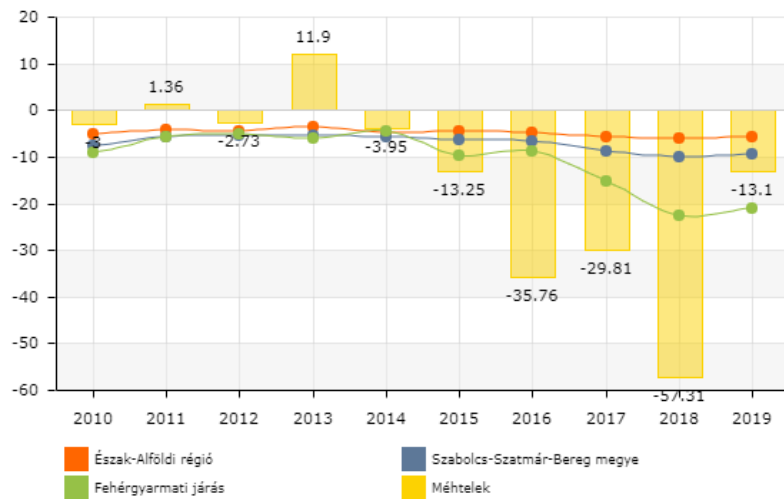
2. ábra Természetes fogyás/szaporodás (ezrelék) Méhtelken^{8 9}

⁷ <https://www.teir.hu/leader/>

⁸ Az élveszületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve

⁹ <https://www.teir.hu/leader/>

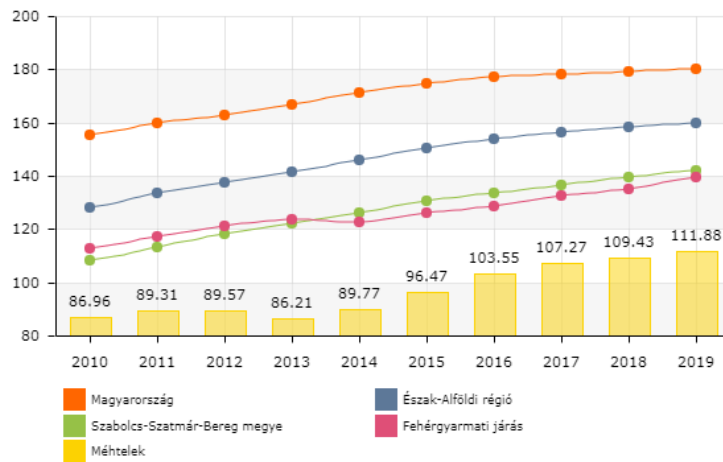
(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

3. ábra Vándorlási egyenleg (ezrelék)^{10 11}

Nem változtat az összképen, hasonló képet mutat az előző ábrákhoz viszonyítva a következő, 3. ábra, amely a településen a vándorlási egyenleget mutatja. Ezen is jól látszik, hogy a vándorlási egyenleg 2016 évet követően váltott át negatívba, amely az 1. ábrán bemutatott település lakosságszám változással összecseng, azaz a 2016-tól folyamatos lakosságszám csökkenéssel. Az is biztosra vehető ezen ábra alapján, hogy a községből jóval többen hagyják el, mint a régióban, megyében, járásban. Óriási, kiugróan magas a negatív mérleg 2018-as évet illetően, de 2019-re sokat javult ehhez képest a helyzet a településen.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

4. ábra Öregedési mutató- Méhtelek^{12 13}

¹⁰ Vándorlási különbözet az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete ezer lakosra vetítve.

¹¹ <https://www.teir.hu/leader/>

¹² Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó a 60-x évesek száma

¹³ <https://www.teir.hu/leader/>

A népesség szerkezetét tekintve, - 4. ábra – azt láthatjuk, hogy a településre is a folyamatosan növekvő öregedés jellemző, de annak mértéke jóval az országos, régiós, megyei, járási szint alatt van a vizsgált időszakban (2010-2019).

A Központi Statisztikai Hivatal a 314/2012. Kormányrendelet szerinti, településen belüli szegregátum szűrést külön megrendelésre elvégzi, előállítja a települést és a lehatárolt szegregátumot jellemző mutatókat, valamint a település szegregátum-térképét – erre általában olyan pályázatok beadása kapcsán kerül sor, amelyek igénylik ezt a mutatót, térképet. A HEP (Helyi Esélyegyenlőségi Program) a település szegregátumában 2017-ben 214 fő élt, közülük a 16-64 éves korosztályhoz 118 fő tartozott ¹⁴.

A Jelenlét Pont munkatársainak adatgyűjtése értelmében a Méhtelegen két szegregátumot különböztetünk meg illetve van kettő szegregátummal veszélyeztetett terület van a településen. Az 1. szegregátum a Dózsa utca, ahol 6 család él, amely 78 főt jelent összesen. A 2. szegregátum a Kossuth utca, ahol 7 család él, 46 főt jelent összesen. Mindkét szegregátummal veszélyeztetett terület a település keleti részén helyezkedik el. A Petőfi utca egy része és a Hevesi utca egy része szegregátummal veszélyeztetett terület. Ez a Petőfi utcán 28 lakást 79 főt, a Hevesi utcán 6 lakást 19 főt jelent 2021-ben¹⁵.

1.1.6. Helyi fejlesztések

A településen megnyert legutóbbi pályázatok¹⁶¹⁷

EFOP-1.6.2-16 - Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal (ESZA)

Projekt címe, azonosító száma	Komplex humán fejlesztés Méhteleg község szegregátumaiban
Szerződött támogatás összege	200 000 000 -Ft
Projekt tartalmának rövid bemutatása	A szegregátummal veszélyeztetett területén élők közül 78 fő bevonása OKJ képzésekbe, egyéni fejlesztési terv alapján. A programba bevonni kívánt összesen 100 fő.

EFOP-2.4.1-16 - Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal (ERFA)

Projekt címe, azonosító száma	Méhteleg község szegregátumaiban élő személyek lakhatási feltételeinek fejlesztése
Szerződött támogatás összege	200 000 000 -Ft
Projekt tartalmának rövid bemutatása	A szegregátumban élők lakhatási feltételeinek javítása. Csillag Szolgáltató Pont és 5 db (4 db új és 1 db felújított/bővített) szociális bérlakás létrehozása, ami 36 fő beköltözését teszi lehetővé.

¹⁴ MRSZ település szintű szociális diagnózis - Méhteleg

¹⁵ MRSZ település szintű szociális diagnózis - Méhteleg

¹⁶ [Támogatott projekt kereső | Széchenyi Terv Plusz \(gov.hu\)](#)

¹⁷ [Magyarország Kormánya - Magyar Falu Program \(kormany.hu\)](#)

TOP-1.4.1-19-SB1 - Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése

Projekt címe, azonosító száma	Új bölcsőde építése Méhtelegen
Szerződött támogatás összege	408 123 947 -Ft
Projekt tartalmának rövid bemutatása	Új bölcsődei intézmény létrehozása és annak tárgyi eszközbeszerzése. A projekt célja a bölcsődei ellátáshoz való hozzáférés javítása, a bölcsőde által nyújtott szolgáltatások fejlesztése.

A fejezet célja, fő következtetései

Méhtelek térségi pozíciója tekintetében: rossz pozíciójú: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő.

A település vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében: billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken.

1.2. A település szerkezetének leírása

A fejezet tartalma

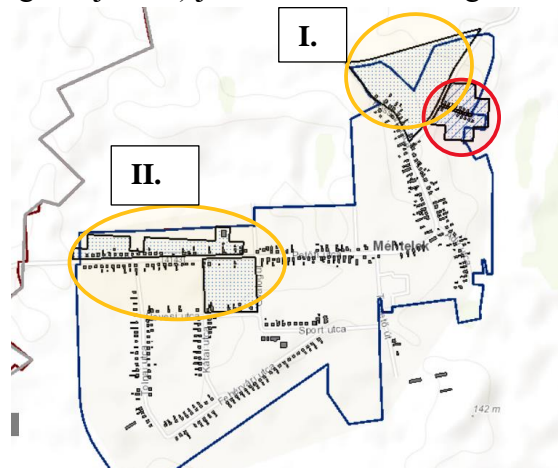
A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közművek rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészen vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszhető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése.

1.2.1 Szegregátum, szegregációval veszélyeztetett terület, elhelyezkedése a településen belül

A Magyar Református Szeretetszolgálat Jelenlét Pont munkatársainak adatgyűjtése értelmében a Méhtelegen két szegregátumot különböztetünk meg illetve van kettő szegregátummal veszélyeztetett terület van a településen. Az 1. szegregátum a Dózsa utca, ahol 6 család él, amely 78 főt jelent összesen. A 2. szegregátum a Kossuth utca, ahol 7 család él, 46 főt jelent összesen. Mindkét szegregátummal veszélyeztetett terület a település keleti részén helyezkedik el. A Petőfi utca egy része és a Hevesi utca egy része szegregátummal veszélyeztetett terület. Ez a Petőfi utcán 28 lakást 79 főt, a Hevesi utcán 6 lakást 19 főt jelent 2021-ben A Dózsa utcán van áramszolgáltatás. A vezetékes vízellátást az utcán található közkútról biztosítják, gázszolgáltatás nem kiépített. A Kossuth utcán, Petőfi utcán, Hevesi utcán vezetékes víz, csatornahálózat, gázszolgáltatás mindegyike biztosított. Az utak aszfaltozottak, azonban a Kossuth utcán nagyon rossz minőségű az utak burkolata. A családok zöme a szegregátumokban mélyszegénységben él, iskolai végzettségük nagyon alacsony és képzettséggel, szakképzettséggel nem rendelkeznek ¹⁸.

¹⁸ MRSZ település szintű szociális diagnózis - Méhtelek

A Lechner adatbázisa – 5-ábra - egy szegregátumot (pirossal jelölés) és kettő szegregációval veszélyeztett területet (sárgával jelölés) jelöl Méhtelek községben¹⁹.

5. ábra Szegregátum, szegregációval veszélyeztett terület – Méhtelek

Szegregátum

- Dózsa utca

Szegregátummal veszélyeztett terület I.:

- Kossuth utca

Szegregátummal veszélyeztett terület II.:

- Petőfi u.
- Hevesi u.

A településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében: településen belül csak kisebb szegregált részek vannak.

1.2.2. Település infrastruktúrája

Lakások száma (2019)	274
Közüzemmi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	208
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	160
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	256
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	177

A település közellátása, infrastruktúrája közepesen jónak mondható, a közüzemmi vízhálózatba a településen a lakások több, mint 75%-a bekapcsolt, az elektromos áram a lakások több, mint 90%-ban elérhető. A szennyvízelvezetés a lakások közül több, mint 58%-ban megoldott, a gázszolgáltatásokba bekapcsolt lakások arány magasabb, mint 64%.

1.2.3. Lakásállomány

¹⁹ [„Felzárkózó települések” hosszútávú programja \(lechnerkozpont.hu\)](http://lechnerkozpont.hu)

Lakásszám (2011)	274
Üres lakások száma (2011)	38
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	66
Lakásszám a szegregátumban (2011)	12
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	66
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	53
Lakások száma (2019)	274
WC nélküli lakások száma (2011)	78
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	7
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2500000
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	-

A lakások számában nem történt változás a vizsgált időszakban (2011-2019). Nem történt a 2019 és 2020-as években lakástranzakció sem, senki nem adta el lakását a településen, illetve senki nem vett lakást a községben. Mivel a településen a lakások közel 59%-ban megoldott a szennyvíz elvezetése, így nem meglepő a 78 WC nélküli lakásszám sem. Minimálisnak tekinthető a hét darab alapozás nélküli vályogház.

1.3. Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

1.3.1. Helyi lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztések

A lakhatással kapcsolatos fejlesztések közzé tartozik az arra jogosult családoknak nyújtott támogatások. Az önkormányzat a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 1/2015 (XI. 26.) önkormányzati rendeletben a lakhatási feltételeket települési lakhatási támogatással segíti, 2017-ben 91 háztartás, 2020-ban 68 háztartás részesült ebben a támogatásban.

Telepprogram megvalósulása folyamatban van a településen, melynek keretében 5 db szociális bérlakás kerül majd átadásra, ebből négy új építésű, egy darab felújított lesz. Tapasztalatokkal még nem rendelkeznek.

Adósságkezelési tanácsadás igénybevétele a településen a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület biztosítja a Felzárkózó Települések program keretében. Az adósságkezelési tanácsadás 2022. 04.11-én indult el a településen 15 család bevonásával.

Méntelek önkormányzata a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

1.4. Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

1.4.1. Önkormányzat hozzáállása.

A település minden intézményi, vezetői szintjén nagyon erős a törekvés a településfejlesztésre, a mélyszegénység felszámolására, a lakosság támogatására, a tanulás ösztönzésére, a minél magasabb iskolai végzettség, képzettség, szakképzettség megszerzésének ösztönzésére.

A településen a Magyar Református Szeretetszolgálat biztosítja a Felzárkózó Települések programját. Az önkormányzat és a szervezet közötti együttműködést a konstruktivitás jellemzi.

Az önkormányzat alapvetően támogatja a bérlakásfejlesztést, a lakáskörülmények javítását és a településfejlesztést látja benne.

2. A lakosság helyzete

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett.

Családtípus	Családok száma ²⁰
<u>Teljes nyomorban élő családok</u> : hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	0
<u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok</u> : megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	82
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok</u> : viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	45

2.1. Foglalkoztatottság

²⁰ Az adatok a helyi polgármester és a Jelenlét Pont közösségi koordinátorának becslésén alapulnak.

2021-ben Méhtelken, a regisztrált álláskeresők száma 69 fő volt. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (FHT) 34-en részesültek. A nyilvántartott álláskeresők közül ellátásban 51 fő részesült, 18 fő semmilyen ellátást nem kapott. 2013-tól 2021-ig az adatokat megfigyelve, azt látjuk, hogy a regisztrált álláskeresők száma 2013-ban volt a legmagasabb, - 92 fő - míg 2016-ban, 2018-ban és 2020-ban a legalacsonyabb egyaránt 68 fővel. A tartós álláskeresők - 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek - száma 2013-ban (29 fő) és 2020-ban (25 fő) volt a legmagasabb²¹.

Méhtelek Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Fehérgyarmati járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	10	25	12	23	23	17	5	5	13
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	12	16	21	27	22	16	13	14	16
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	80	68	86	77	73	65	64	65	64
Mezőgazdaság	54	57	57	43	37	33	35	34	33
Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	6	10	12	11	13	15	17
Szociális jellegű program	25	11	23	23	24	21	16	16	15
Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	101	109	120	127	118	98	82	84	93
Közfoglalkoztatási mutató %	21,23	22,23	24,42	25,70	23,63	20,31	18,32	19,18	22,88
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma	34	21	25	23	16	15	18	20	18
Álláskeresési ellátásban részesülő álláskeresők száma	7	12	9	10	13	13	16	16	17
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma	52	39	44	34	44	39	35	32	34
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	92	71	78	68	73	68	69	68	69
Ebből tartós álláskereső	29	11	16	16	14	18	18	21	25

²¹ [Közfoglalkoztatás \(bm.hu\)](http://Közfoglalkoztatás(bm.hu))

Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója %	19,28	14,46	15,97	13,64	14,74	14,04	15,39	15,54	16,97
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	478	492	490	495	498	482	445	437	408

2.1.1. Közfoglalkoztatottság

A településen a közfoglalkoztatottságban részt vevők száma 2013 óta folyamatosan növekvő tendenciát mutat 2017-ig, majd folyamatos és figyelhető meg 2021-ig, még 2022 vizsgált hónapjai viszonylatában is. Míg 2013-ban 101 fő volt közfoglalkoztatott, addig 2021-ben 93 fő vett részt abban. A településen élők leginkább a járási startmunka mintaprogramban vesznek részt közfoglalkoztatottként. Időtartamát tekintve jellemzően a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás, jellegét tekintve a mezőgazdasági programban való részvétel jelenik meg leginkább a település közfoglalkoztatásában. Az egyéb startmunka mintaprogram és a magas hozzáadott értékű programban való közfoglalkoztatottsági részvétel nem jelenik meg a településen.

2.1.2. Elsődleges munkaerőpiaci helyzet

A településen élők számára munkahelyet elsősorban az önkormányzat által fenntartott és működtetett intézmények jelentik. A településen élők jövedelmüket mezőgazdasági idénymunkából származó jövedelemmel egészítik ki ²²²³.

2.2. Elérhető szociális és egészségügyi szolgáltatások²⁴

Méhtelek biztosítja a: házi orvosi ellátás, a fogorvosi alapellátást, a védőnői ellátást az iskola-egészségügyi ellátást. A népegészségügyi, gyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A Művelődési Ház nagytermébe települnek ki és végzik el a szűrővizsgálatokat, mint tüdőszűrés, nőgyógyászati vizsgálat, vérnyomásmérés, érrendszeri betegségek kiszűrésére. Ezen túl a helyi védőnő is jogosult képesítése jogán nőgyógyászati vizsgálat elvégzésére, amely jelenleg szünetel. Igény szerint az Méhtelek község Önkormányzata saját autóbusszával beszállítja a mammográfiai vizsgálatra jelentkezőket Mátészalkára.

A Túrmelléki Erdőhát Szociális Alapszolgáltatási Központ Méhtelek székhellyel látja el a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, az idősek nappali ellátását, szociális alapszolgáltatásokat. Méhtelek központtal működik a Méhtelek Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, ahol 1 fő alkalmazott látja el ezt a tevékenységet. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás elérhető a településen, mely szociális alapszolgáltatást a fehérgyarmati központú Városi Szociális Központ biztosítja.

²² Helyi Esélyegyenlőségi Program – Méhtelek község önkormányzata - [Mehtelek eselyegyenl segi program-v07%20\(2\).pdf](#)

²³ MRSZ település szintű szociális diagnózis - Méhtelek

²⁴ Helyi Esélyegyenlőségi Program – Méhtelek község önkormányzata - [Mehtelek eselyegyenl segi program-v07%20\(2\).pdf](#)

2.3. Szociális problémák

A MRSZ FETE program Jelenlét Pont munkatársainak adatgyűjtése értelmében az alacsony iskolai végzettség, a rossz szociális körülmények, a nem megfelelő lakókörnyezet, valamint a lakókörnyezet higiénájának hiánya, munkanélküliség, higiénés problémák, halmozottan hátrányos helyzet lakosság jellemző problémái²⁵.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) szerinti beazonosított szociális problémák²⁶, melyet a helyi interjú is megerősített:

- A romák számára egyedüli lehetőség közfoglalkoztatás. Rossz egészségi állapotúak.
- A romák alacsony iskolai végzettsége, nem megfelelő képzettsége, szakképzettsége. Motivátlanságuk a munkavállalásra.
- Alapvető viselkedési hiányosságokkal küzdenek a roma lakosok, nagymértékű körükben a tolerancia, empátia hiánya.
- Nem megfelelő személyi és lakókörnyezeti higiénia romák körében.
- Sok a hátrányos helyzetű és tanulási problémákkal küzdő gyerek, a jó képességűek elhagyják a helyi iskolát.
- Étkeztetésnél még mindig kevés a gyümölcs, hétvége után éhesen mennek a gyerekek iskolába, óvodába.
- Sok a gyenge fizikumú és esetenként a túlsúlyos gyermek.
- Sok a viselkedési problémákkal küzdő gyermek.
- Sok esetben a szülő nem partner a probléma kezelésben sem az iskolában, sem az óvodában.
- Munkahelyi és családi, magánéleti probléma egyoldalúan a nőket terheli.
- Közszerelésben kevésbé akarnak szerepet vállalni a nők.
- A nők a munkanélküliség miatt nehezen tudják elérni nyugdíjazásukhoz elégsége szolgálati időt.
- Felelőtlen gyermekvállalása a roma nők körében.
- Alacsony iskolai végzettségű nők, nem piacképes szakképesítéssel rendelkező nők nehezen találnak munkát. Életük kiszolgáltatott.
- Magas az egyedül élő özvegy idősök száma.
- Szakorvosi ellátás nem biztosított, az idősöknek nehéz eljutni a legközelebbi városi szakrendelőkhöz.
- Nehezen tudják intézni hivatalos ügyeiket az idős személyek.
- Az idősök elzárkóznak az informatikai ismeretektől.
- Az intézmények és a közlekedési útvonalak a településen nem akadálymentesítettek.
- Nincsenek olyan szakemberek a településen, akik a fogyatékkal élők ellátására specializálódtak.

²⁵ MRSZ település szintű szociális diagnózis - Méhtelek

²⁶ Helyi Esélyegyenlőségi Program – Méhtelek község önkormányzata - [Mehtelek eselyegyenl segi program-v07%20\(2\).pdf](#)

3. A lakásállomány helyzete

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése.

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma ²⁷
életveszélyes házak	1
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	0
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetőek (kb. 10 év),	10
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	180

3.1. Közműszolgáltatásba bekapcsolt lakások

Lakások száma (2019)	274
Közüzemii vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	208
Közcatornába bekötött lakások száma (2019)	160
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	256
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	177

3.2. Rendezetlen tulajdonviszonyok

A településen készült interjú alapján a rendezetlen tulajdonviszonyok leginkább a szegregátumban élő lakásokra jellemző. Vannak olyan lakások, amelyek nem szerepelnek a Földhivatali nyilvántartásban.

3.3. Szívességi lakáshasználat

A szívességi lakáshasználat nem jellemző a településen a helyben készült interjúk alapján.

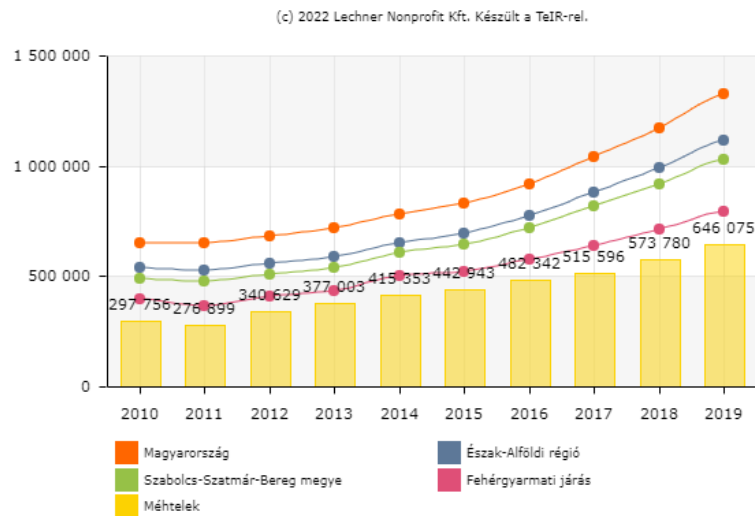
3.4. Lakások túlszűfoltsága

Lakosság szám (2011)	733
Lakásszám (2011)	274
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	66

A lakások túlszűfoltsága inkább nem jellemző a szegregátumban, a helyi interjú alapján.

²⁷ Az adatok a helyi polgármester és a Jelenlét Pont közösségi koordinátorának becslésén alapulnak, az egész településre vonatkoznak.

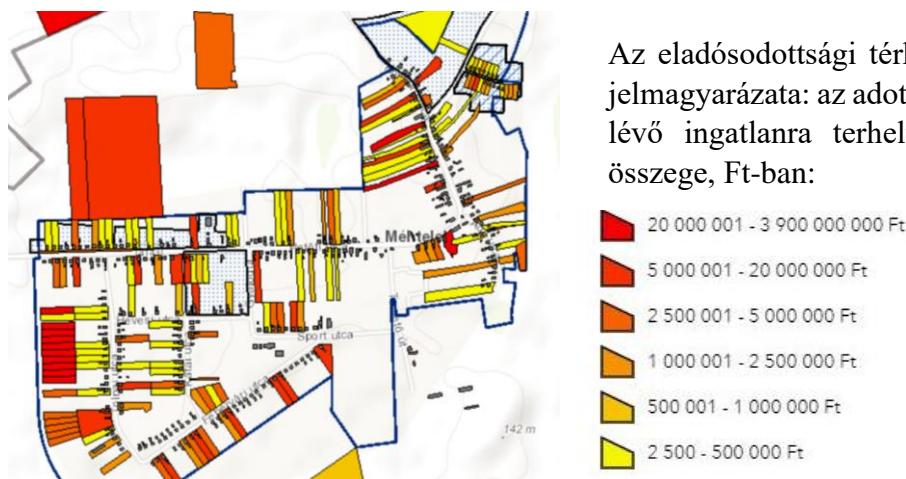
A 6. ábrán látható adófizetők aránya vonatkozásában a település elmarad mind az országos, mind a régiós, mind a megyei, mind a járási adatokhoz képest, amely tovább akadályozhatja a családoknak lakásberuházásokra, a lakás állagmegóvására fordítható anyagi forrásokban.

7. ábra Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem - Méhtelek³⁶

Az országos, régiós, megyei, járási adatokhoz képest a 7. ábrán jól látható, hogy a településen élő lakosokra jóval alacsonyabb nettó belföldi jövedelem jut.

A településen készült interjú alapján elmondható, hogy az itt élők körében magas az eladósodottság, leginkább ez a szegregátumokban élőket érinti. Tovább árnyalja a képet, ha megnézzük a település eladósodottsági térképét (8.ábra).

8. ábra Méhtelek eladósodottsági térképe³⁷

A 8. ábrán megjelenített térképen látható, hogy a település szegregátumában az ingatlanokra terhelt összes adósság a pár ezer forintos adósságtól akár a milliós adósságig terjed.

³⁶ [TeIR - Helyzet-Tér-Kép](#)

³⁷ [„Felzárkózó települések” hosszútávú programja \(lechnerkozpont.hu\)](#)

4. A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

A lakhatási szegénységről szóló jelentés³⁸ megállapítja, hogy hazánkban a roma és a nagyon alacsony jövedelmű háztartások jelentős része él sok összetevős lakhatási problémák között. A roma háztartások harmada olyan lakásban él, ahol nincs folyóvíz vagy fürdőszoba, 81 százalékuk fűt szilárd tüzelővel³⁹. 2011-ben a roma népesség 44 százaléka élt olyan lakásban, amelynek beázik a teteje, nedvesek a falai, és ötödük szembesül szennyezéssel a környezetében⁴⁰.

A növekvő lakásárak megnehezítik a megfelelő lakáshoz jutást, leginkább a fiatalok és az alacsony jövedelműek körében, növelik az eladósodottság mértékét. A magas lakásbérleti díjak jelentős anyagi terhet rónak a háztartásokra hónapról hónapra. Magyarország lakói nagyobb arányban szembesülnek lakásminőséggel kapcsolatos súlyosabb problémákkal, vagy ezzel részben összefüggésben az energiaszegénységgel. A rossz minőségű, alacsony energiahatékonyságú lakások nemcsak a háztartások életminőségét rontják, hanem negatív hatással vannak az emberek (különösen a gyermekek és az idősek) fizikai és mentális egészségi állapotára, valamint magasabb energiafogyasztásuk miatt a környezetet is terhelik⁴¹.

A település vezetőjével és helyi szakemberével készült interjú alapján a településen nagy számba vannak az eladósodott családok, nagy a munkanélküliség, a segélyek, az alacsony jövedelmek nem elegendőek a megélhetéshez, a lakosság nagy része mélyszegénységben él. Problémát jelent a számlák kifizetése, a felvett hitelek törlesztése. A lakások belterületen, lakóövezetben helyezkednek el. Vannak olyan lakások, amik nem összkomfortosak, valamint vannak rosszabb állapotban lévők is, de nincsenek nagyszámban nagymértékű beavatkozást igénylő leromlott lakások. A szegregátumban található házak nagy részénél „mérés” áramszolgáltató óra került kialakításra, számos család otthonában csökkentett víznyomással érhető el a közműszolgáltatás.

Ezen a településen a helyi vezető és szakember a magántulajdonú lakások felújítását helyezné előtérbe, meglátásuk, véleményük szerint nagyon sokan élnek nem megfelelő lakáskörülmények között, így a településen jóval nagyobb számú lakosnak tudnának segíteni, mint a szociális bérlakással.

³⁸ https://habitat.hu/sites/wp-content/uploads/2021/12/Habitat_EvesJelentes_2021_final.pdf

³⁹ UNDP Europe and CIS (2012). The Housing Situation of Roma Communities: Regional Roma Survey 2011 [The-housing-situation-of-Roma-communities \(2\).pdf](#)

⁴⁰ UNDP, E. U. A. for F. R. (2013). The situation of Roma in 11 EU Member States: Survey results at a glance [The situation of Roma in 11 EU Member States - Survey results at a glance | United Nations Development Programme \(undp.org\)](#)

⁴¹ https://habitat.hu/sites/wp-content/uploads/2021/12/Habitat_EvesJelentes_2021_final.pdf

4.1.1. A település pozíciója, a népesség számára és összetételére vonatkozó trendek

Méhtelek térségi pozíciója tekintetében: rossz pozíciójú: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő.

A település vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében: billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken

4.1.2. A szegregáció foka és jellege, a településen belül milyen mobilizációs folyamatok voltak, ehhez a lakhatási programok hogyan járultak hozzá

A településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében: településen belül csak kisebb szegregált részek vannak.

4.1.3. A közművek elérhetőségének és tényleges használatának mértéke a településen, illetve a szegregátumokban

A település közellátása, infrastruktúrája közepesen jónak mondható, a közüzemi vízvezeték a településen a lakások több, mint 75%-a bekapcsolt, az elektromos áram a lakások több, mint 90%-ban elérhető. A szennyvízelvezetés a lakások közül több, mint 58%-ban megoldott, a gázszolgáltatásokba bekapcsolt lakások arány magasabb, mint 64%.

4.1.4. A jellemző lakhatási jogcímek települési szinten és külön a szegregátumokban: saját tulajdonú, magánbérleti (különös tekintettel a szerződés nélküli és uzsora bérletekre), önkormányzati bérleti jogviszonyban élő családok, illetve a szíveségi lakáshasználók köre

Vannak rendezetlen tulajdonviszonyú lakások a településen, több nem szerepel a földhivatali nyilvántartásban sem. Önkormányzati bérleti jogviszonyban nem él család. Szíveségi lakáshasználatról nincs ismerete a helyi szakembereknek.

4.1.5. A túlszűfolttság problémájának mértéke

A településen készült interjú alapján nem jellemző a túlszűfolttság a községben.

4.1.6. Az eladósodottság mértéke a célcsoport családjainak körében

Jelenlegi információk alapján nem lehet megítélni az eladósodottság mértékét, de vannak eladósodott családok a településen.

Gondot okoz:

- lakhatási (rezsi) költségek,
- különböző hitelfelvetelek (elsősorban áruhitel) törlesztőrészek fizetése.

4.1.7. A lakóépületek fizikai állagával kapcsolatos problémák megjelenésének mértéke: életveszélyes és kritikus állapotban lévő lakóépületek nagyságrendje

Probléma az alacsony komfortfokozatú lakások száma, de van néhány rosszabb állapotú lakás, az azonnali életveszélyt jelentő lakások számát egy darabnak becsülte a helyi polgármester és a közösségi koordinátor.

4.1.8. Eladó ingatlanok nagyságrendje a településen, mennyi ingatlanvétel történt és van folyamatban a FETE program számára

Kismértékű a településen az eladó ingatlanok száma. Erre vonatkozóan még becsült számadat sincs.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva⁴²

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	1				1
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni		10	6		16
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		72	38		110
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni					
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	1	82	44		
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	1	82	44		

⁴² Az adatok a polgármester és a helyi közösségi koordinátor becslésén alapulnak

4.2. Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

Adósságkezelés elindítása és folyamatos kiterjesztése a településen az egyik legfontosabb alapját képezi a magasabb szintű lakhatást nyújtó programoknak, mivel addig, míg az adósságok fennállnak, a családok nem tudják kellőképpen növelni a rendszeres jövedelmüket és így nem tudják vállalni a magasabb lakhatási költségek rendszeres fizetését. Az adósságkezelést a kevésbé eladósodott családok körében kell megkezdeni, akiknek a lakhatási körülményei így gyorsabban javíthatók, majd fokozatosan ki kell terjeszteni a mélyebben eladósodott családok felé⁴³. Az adósságkezelési szolgáltatás a településen 2022. április 11-én, 15 családdal megkezdődött.

Háztartásgazdálkodást, pénzbeosztás tudatosságát javító programok, melyek megalapozzák a magasabb szintű lakhatási költségek rendszeres fizetését.

Tulajdonviszonyok rendezése: alapvetően jogi segítségnyújtásból áll, de a családok számára jelentősebb anyagi terhet is jelent, mivel ha több hitellel vagy tartozással kapcsolatos bejegyzés is van a tulajdoni lapokon, azok tételenkénti rendezése több tízezer forintba is kerülhet.

Foglalkoztatás javítását célzó program: a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni. Ez a programelem fontos része a mobilizálandó családok felkészítésének.

Magántulajdonú lakások felújításának segítésére kialakított program, ami többféle elemből tevődhet össze. Tetőkommandó a kisebb összegű beavatkozást igénylő kritikus helyzetek kezelésére. Ennél nagyobb léptékű programok kialakítására is szükséges, ami akkor hatékony, ha a családok együttműködésén és a saját erőforrásaik bevonásán nyugszik: a család saját munkájával és megtakarításaival járul hozzá a felújítás megvalósításához, míg a program építőanyagot és a szakembereket adja. A beavatkozás hatékonyságát növelheti, ha egy közösségi szintű, kalákaszerű program kerül kialakításra, melyben a résztvevők közösen dolgoznak az éppen felújítandó házon. **A helyi interjú alapján leginkább erre van a településen szükség.**

Bérlakásfejlesztés tekintetében

Krízislakások kialakítása: szükséges a településen egy olyan krízislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási viszonyok, a súlyos élethelyzetek, vagy természeti katasztrófa sújtott lakhatási viszonyok megváltozása esetén családok elhelyezhetőek. Jelenlegi becslés szerint egy olyan család van, akinek szüksége volna segítségre.

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak: a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges

⁴³ Bár a több millió Ft adóssággal rendelkező családok helyzete a legtöbb esetben nem rendezhető a jelenlegi feltételek között. Ezekben az esetekben központilag indított magáncső jellegű programokra lenne szükség.

célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik a szüleikkel túlszűfolt lakásban élnek. Erre vonatkozóan nincs becslés adat.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilizálás: ennek célcsoportja olyan családok lehetnek, akik rendelkeznek rendszeres, elsősorban bejelentett munkával, vagy hajlandóak és képesek ebbe az irányba elmozdulni.

Összefoglalóan a potenciális célcsoport nagysága elsősorban a jelenleg ismert célcsoport körében:

Stabilizálás

- Szoft programok: - adósságkezelés: a szegregátumban élő családoknak
- Tulajdonviszony rendezés: számos, de pontos adat nem ismert

Stabilizálás

- Magántulajdonú lakások fejlesztése:
 - legszükségesebb karbantartási munkák végzése
 - lakások komfortfokozatának növelése, felújítása: szegregátum lakásainak többsége
- Bérlakásfejlesztés
 - krízislakás: 1 családnak
 - településen belül mobilizálható nincs információ
 - más jobb helyzetű településre mobilizálható nincs információ.

4.3. Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve

4.3.1. A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét módosító tényezők a települési diagnózis alapján, mutatókkal

	Bérlakásfejlesztés nagyságrendjét növelő irányba ható tényezők	Bérlakásfejlesztés nagyságrendjét csökkentő irányba ható tényezők	
település közlekedési összeköttetései	amennyiben az összeköttetések erősek , a munkahelyekre ingázást lehetővé teszik, és az elingázás távolsága életszerű	amennyiben az összeköttetések gyengék és költségesek , mind a közúti, mind a közösségi közlekedési viszonylatban, a munkahelyekre ingázást nem teszik lehetővé	(1) elingázók relatív aránya a helyben foglalkoztathatókhoz képest (2) ingázás napi távolsága és ráfordított idő
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	amennyiben foglalkoztatás bővülését szolgálja az addig csak közmunkában keresők köréhez képest	amennyiben nem módosul érdemben a csak közmunkában elhelyezhető aktív korúak aránya	(1) az ezekben a beruházásokban létrejött munkahelyek aránya (2) beruházások hozzájárulása a közmunkában foglalkoztatottak csökkenéséhez
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	amennyiben az elérhető lakások gazdaságosan felújíthatók a helyi lakáspiaci viszonyok között	amennyiben kevés vagy nincs elérhető és / vagy gazdaságosan felújítható lakás a helyi lakáspiaci viszonyok között	(1) megvásárolható és felújítható lakások száma (a települési kvótához képest)
közműinfrastruktúra	amennyiben a terület közművesített és az adott ingatlan esetén rendelkezésre áll a rácsatlakozási lehetőség	amennyiben a vízi-közmű hálózatra való rácsatlakozás nem lehetséges , új építés esetén pedig nem elérhető a csatornahálózat	(1) vízi-közműhálózat kiépítettsége a településen a potenciálisan fejleszthető településrészen, telken
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	amennyiben tiszta vagy alacsony költséggel tisztázhatók a jogviszonyok	terhelt és sok tulajdonos által birtokolt ingatlanok	(1) TAKARNET adatok
uzsora	főképp a lakhatási helyzetekben lecsapódó kevés uzsora	a településen elterjedt uzsora, szerteágazó függőségi helyzetek	(1) helyben informálisan bérbeadott lakások aránya (2) kiterjedt uzsorával foglalkozó családok jelenléte
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	a helyben elérhető szolgáltatások köre a gyermekes, munkaképes korú szülővel rendelkező családok jólétét szolgálja	a gyermekes, munkaképes korú szülővel rendelkező családok jólétéhez szükséges szolgáltatások hiányoznak	(1) óvodai férőhelyek száma (2) iskolai férőhelyek száma (3) betöltött háziorvosi / gyermekorvosi praxis
szegregátumok relatív mérete a településen	kis szegregátum(ok), a településközpont nem szegregátum	egységesen hanyatló, többségében nyomorúságos élethelyzetek a telepeken, növekedő mértékben	(1) szegregátum lakosságának relatív mérete és növekedése a település egészének lakosságához képest

4.3.2. A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálási céljának nagyságrendjét módosító tényezők a települési diagnózis alapján, mutatókkal

	Mobilizálás nagyságrendjét növelő irányba ható tényezők	Mobilizálás nagyságrendjét csökkentő irányba ható tényezők	
településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	amennyiben nincs minőségi szolgáltatást nyújtó intézmény	amennyiben a köznevelési intézmény minőségi szolgáltatást nyújt	(1) szabad férőhelyek aránya (2) jobb módúak elhordják a gyermeküket
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	amennyiben kiegyensúlyozott a viszony	adott településről érkezőkkel szemben nagyok az előítéletek	(1) bevett költözési irányok a településről
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	amennyiben alacsony az előítéletesség	amennyiben erős az elutasítás és a diszkrimináció	(1) az adott településre átköltözők tapasztalata (2) visszaáramlás konfliktusok miatt
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	amennyiben az átköltözések nem hoznak létre gócpontot , nem nő számottevően a szegregáció	a fogadó területen magas és jelentősen nő a hátrányos helyzetű lakosság aránya a településhez képest	(1) telepek / szegregátumok mérete és méretének alakulása a fogadó településen
van-e a közelben térségi növekedési centrum	amennyiben át lehet költözni a helyi növekedési centrumba	amennyiben nincs ilyen centrum és messzebb nehéz mobilizálni a családokat	(1) járásközpont vagy funkcionális településcsoport foglalkoztatási helyzetének alakulása (2) távolabbi centrumokban a költözés nem jellemző a településről
a családok egymás segítő kapcsolatrendszerétől való függőség	amennyiben az informális támogató hálózat életben tartása mellett tud költözni, vagy nincs szükség folyamatos támogatásra az élet minden területén	amennyiben csak az informális támogató hálózat életben tartása és folyamatos szociális támogatás mellett boldogul a család	(1) családsegítésbe (nem) bevont családok köre és állapota
céltelepülés árszínvonala	amennyiben a céltelepülési lakások gazdaságosabban újíthatók fel a célterületi lakáspiaci viszonyokhoz képest	amennyiben megfizethetetlen az árkülönbség	(1) megvásárolható és felújítható lakások száma (2) árkülönbség mértéke

4.3.3. A bérlakásfejlesztések alapvetően három típusú modellt követhetnek a családok mobilizációja szempontjából:

A helyi bérlakásfejlesztési igények a realitásokhoz közelítő nagyságrendjének megbecslése előtt sorra vesszük a fejlesztések, illetve a mobilizálási lehetőségeket befolyásoló tényezőket:

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	kedvezőtlenek
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat.
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	Pontos információk nincsenek, de kevés az üres ingatlanok száma a településen
közműinfrastruktúra	Közműellátottság kedvező
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	Nincs információ
uzsora	Van, mértéke nem megbecsült
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	Van óvoda, iskola a településen. Kötelező szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások vannak.
szegregátumok relatív mérete a településen	Településen belül csak kisebb szegregált részek vannak.

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás lehetőségeit csökkentő tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	Igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	Nincs adat
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	Nincs adat
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	Jelenleg nem lehet még megállapítani.
térségi növekedési centrum	Nincs a közelben
a helyi rokonsági támogató hálózattól való függőség	erős
fogadó település(ek) magas árszínvonala	Nincs információ.

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

1. Krízislakások biztosítása:

1-2 krízislakásra lehet szükség, ami iránt hosszabb távon is kereslet lenne a településen, mivel becslés szerint ennyi család lakhatása kerül bizonytalan helyzetbe.

2. Bérlakásfejlesztések

A potenciális célcsoport köréből csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehetőek, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban nem ismert még becslés szintjén sem.
- más településre való mobilizáció. nem ismert még becslés szintjén sem.

A cselekvési terv kidolgozásáig az alábbi lépések megtétele szükséges:

- a település egészén a lakhatási helyzet alaposabb felmérése (lakásszámok, minőségi besorolás),
- a családok szociális helyzetének tágabb körű felmérése, különös tekintettel az eladósodottságra és a foglalkoztatási viszonyokra.

Szükséges, hogy a beszerzett információk alapján folyamatosan aktualizálódjanak a családlakhatási mátrix adatai, illetve megkezdődjön annak a felmérése, hogy a beazonosított családok közül ténylegesen kik lehetnek bevonhatóak a programokba.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	2	0	0	2
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	0	0	0	0
Túlszűfolt lakásból szétköltöző család költözik be	0	0	0	0
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	0	0	0	0
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	0	0	0	0
Összesen	Méhtelken folyamatban van a komplex telepprogram megvalósulása. A településen a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány van jelen.			